

Jak robiły zakupy nasze babcie?

Nie jest niespodzianką, że nasze babcie chodziły na zakupy z wiklinowym koszem oraz kanką na mleko. Wszystkie produkty sypkie kupowały na wagę, a sprzedawca pakował je do papierowych torebek. Cukier, mąkę, kaszę, ryż, jak również kawę, herbatę czy słodczyce – wszystko to można było kupić na wagę i zapakować odpowiednią ilość do papierowej torebeczki. W małych miejscowościach kobiety zabierały do sklepu własne słoiki lub metalowe puszki, w których w domu przechowywały produkty sypkie. Najciekawiej kupowano mleko. Zanim pojawiły się szklane butelki dedykowane produktom mlecznym, kobiety zabierały z domu kankę, do której łyżką wazową sprzedawca nalewał odpowiednią ilość. Co to jest kanka? To rodzaj metalowego pojemnika, który służy do przenoszenia produktów płynnych. Taki sposób robienia zakupów był zapewne mało wygodny i przysparzał wielu problemów, z drugiej zaś strony, wpisywał się w dzisiejszy trend dbania o środowisko. O plastiku długo nikt nie słyszał.

Kto opatentował pierwszą plastikową butelkę typu PET?

Newell Convers Wyeth pochodził z rodziny artystycznej. Jego ojciec był słynnym rysownikiem. Z pięciorga rodzeństwa tylko on nie wykazywał zdolności artystycznych, dlatego ojciec zaproponował mu studia techniczne. Na cześć wujka chłopca, który był znanym inżynierem, dziecko zmieniło imię na Nathaniel i rozpoczęło przygodę na uczelni technicznej. W latach 50- tych panowało przekonanie, że napoje gazowane powinny być przechowywane w innych butelkach. Szkło było ciężkie, a butelki się tłukły. Inżynier zdawał sobie sprawę, że wynalezienie materiału zastępczego będzie rewolucją w przemyśle. Rozpoczął więc prace nad wynalezieniem butelki plastikowej typu PET. Finalnie w 1973 roku Wyeth uzyskał prawo patentowe i jako pierwszy zaczął produkować dwulitrowe butelki.

Plastik zmienił nasz świat

Jak można było się domyślać, świat zachłysnął się nowym wynalazkiem i jego możliwościami. Trudno jest dyskutować z takimi atrybutami plastiku, jak: lekkość, odporność na uszkodzenia, wygoda. Odtąd zakup produktów w plastikowych butelkach rozpoczął się na gigantyczną skalę. Zadowoleni klienci czekali na produkcję innych produktów spożywczych czy chemicznych w pudełkach z tworzywa sztucznego. Plastikowe opakowania – mniejsze i większe – służyły do pakowania nabiału, kosmetyków, a nawet warzyw i owoców. Problem został dostrzeżony przez organizacje zajmujące się ekologią w momencie, kiedy wysypiska śmieci zaczęły się wypełniać plastikiem. W zależności od składu plastikowe opakowania mogą się rozkładać od **100 do 1000 lat**.

Jak wygląda świat 49 lat po opatentowaniu plastiku?

Ekolodzy biją na alarm. Liczba plastikowych odpadów stale rośnie. **W 2021 roku średnio jeden obywatel Unii Europejskiej produkował 31 kilogramów plastikowych śmieci rocznie**. W 1997 roku świat obiegła wiadomość o gigantycznej wyspie plastikowych odpadów dryfującej na Oceanie Spokojnym między Kalifornią a Hawajami. Oczywiście, akcje ekologiczne oraz wychowanie młodego pokolenia w duchu recyklingu wszystko to sprzyja zwiększeniu świadomości ludzi, z jak wielkim problemem ekologicznym boryka się właśnie nasza planeta. Czy to jednak wystarczy, bo ocalić Ziemię?

Powrót do sposobu robienia zakupów przez nasze babcie

Ostatnio, szczególnie wśród młodego pokolenia popularna staje się tendencja „zero waste”. Modne jest robienie zakupów w sklepach ze zdrową żywnością, gdzie produkty pakowane są w szklane lub papierowe opakowania. Do sklepu można również zabrać własne słoiki lub inne pudełki do przechowywania żywności i nasypać w nie tyle, ile akurat nam potrzeba. Młodzi ludzie zwracają również uwagę, w jaki sposób pakowane są posiłki, które zamawiają w restauracjach. Niemodne stało się używanie plastikowych sztuczków. Mało gadżetów typu plastikowe długopisy, zawieszki i smycze – wszystko to ma chronić naszą planetę. Ponieważ Ziemia jest planetą – matką, opiekuje się nami, daje dom i pożywienie, oddajmy jej nasz szacunek i miłość.

PYTANIA:

- **Jak robiły zakupy nasze babcie? Co o tym myślisz?**
Czy było to komfortowe i wygodne? Dlaczego tak/nie?
- **Dlaczego plastik stał się tworzywem niezwykle popularnym i pożądanym?**
- **Z jakimi problemami boryka się nasza planeta obecnie?**
Z czego wynikają te problemy?
- **Jakie zagrożenie stanowią plastikowe odpady?**
- **Co to znaczy „zero waste”? Co myślisz o popularnej ostatnio tendencji?**

22 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Ziemi. Czy jeden dzień wystarczy, aby przypomnieć ludziom, że nasza planeta jest naszym wspólnym domem? Jaka jest twoja opinia na ten temat?

„Zero waste” – czy nowa tendencja uratuje planetę?

ĆWICZENIE:

Proszę posłuchać wystąpienia TED,
a następnie wykonać ćwiczenie.

<https://www.youtube.com/watch?v=bpT5l8iHZBs>

foliówka	materiałowa torba wielorazowa	przykładać ręki	guru
przepaść z kretesem	Polskie Stowarzyszenie Zero Waste	system	
kauczynny	celofanik	napój na wynos	mikroplastik
	kawiarenki naprawcze	komisy	

1. Dobrze pamiętam, jak kiedyś potrafiłam z zachwytem obserwować (0:39)
.....
2. Od tej pory mam zawsze przy sobie mocną, (1:09)
.....
3. Nie zamierzam (1:12) do powiększenia
plamy toksycznych odpadów na oceanach
4.(2:30) ruchu zero waste
5. (2:43). My chcieliśmy być jak
Bea Johnson.
6. (6:12)
7. No, ale dlaczego o tych butelkach? Słuchajcie!
(8:28)
8. Plastikowa trumienka owinięta (10:05) i tam gdzieś
jakieś sześć ciasteczek.
9. Weźcie swój własny termiczny kubek, jeśli chcecie
..... (10:59).

10. Ryby pomylą (11:23) z planktonem.
11. Uwielbiam chodzić po (12:12), „second – hand’ach” i wymieniać się ciuchami.
12. A teraz razem z moją drużyną ze Stowarzyszenia Zero Waste zachęcamy do organizowania (12:40) w całej Polsce.

Jakich wskazówek udzielają kobiety z Polskiego Stowarzyszenia Zero Waste?

- a.) woda (z kranu, z filtra, z butelki)
- b.) kuchnia (ściereczki, zmywaki, ręczniki papierowe)
- c.) jedzenie (ryż w plastikowej torebce, ciasteczka w celofanie)
- d.) napoje na wynos (plastikowy/ papierowy kubeczek, kubek termiczny)
- e.) łazienka (tylko mydło, kosmetyki w plastikowych tubkach, pudełkach)
- f.) naprawa sprzętu elektronicznego (po gwarancji)

Bank słów:

<p>foliówka – inaczej plastikowa torba na zakupy, reklamówka</p> <p>torba wielorazowa – zwykle bawełniana torba do wielokrotnego, powtórnego użytku</p> <p>celofan – rodzaj plastikowego opakowania</p> <p>mikroplastik – drobne elementy, cząsteczki plastiku</p> <p>komis – miejsce, w którym można kupić/ sprzedać produkty z drugiej ręki</p> <p>system kaucyjny – zwrot butelek szklanych lub plastikowych</p> <p>przykładać ręki – przyczynić się, wspomóc coś</p> <p>przepaść z kretesem – oddać się czemuś</p>
--